

Komparativni nivoi cijena u 2022. godini

Prema konačnim podacima EUROSTAT-a, u okviru projekta pariteta kupovne moći, nivo cijena potrošnih dobara i usluga u Crnoj Gori u 2022. godini iznosio je 60% prosjeka EU.

Nivoi cijena za potrošna dobra i usluge značajno su varirali među zemljama članicama Evropske unije u 2022. godini. Irska bilježi najveći nivo cijena (146% prosjeka EU), zatim slijede Danska (145%), Luksemburg (137%), Finska (127%) i Švedska (124%), dok su najniži nivoi cijena zabilježeni u Poljskoj (62%), Bugarskoj (59%) i Rumuniji (58%).

Od zemalja iz regiona, Hrvatska bilježi najveći nivo cijena potrošnih dobara i usluga koji iznosi 72% prosjeka EU, dok Srbija i Albanija bilježe nivo cijena od 63% i 61% prosjeka EU. Nivo cijena potrošnih dobara i usluga u Bosni i Hercegovini iznosi 58% evropskog prosjeka, dok u Sjevernoj Makedoniji iznosi 51% evropskog prosjeka.

Grafik 1. Indeksi nivoa cijena među evropskim zemljama za izdatke za finalnu potrošnju domaćinstava u 2022. godini (EU¹=100)

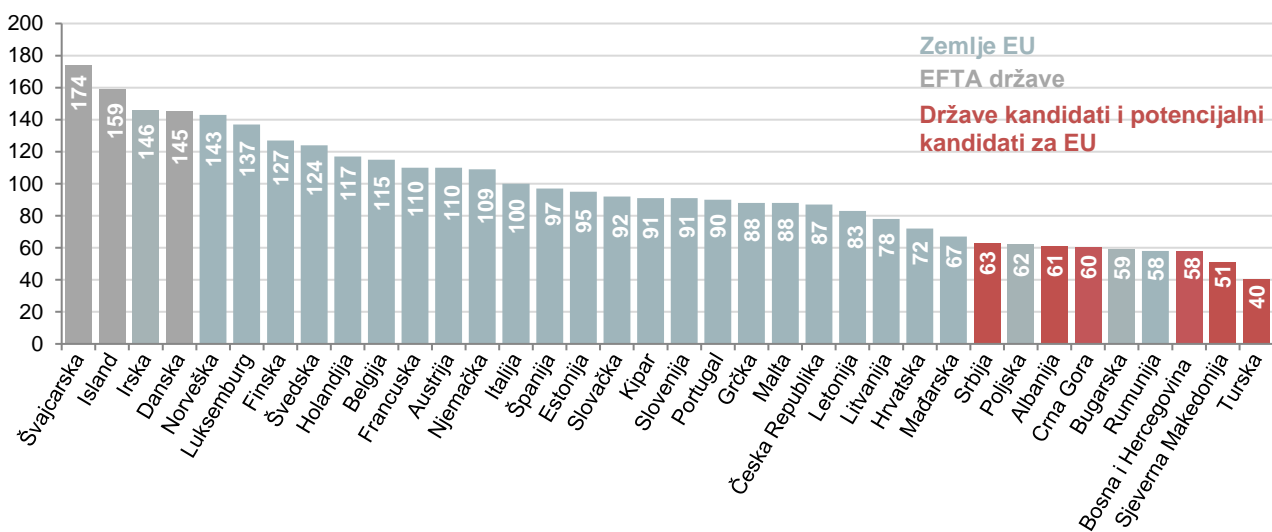


Tabela 1. Komparativni indeksi nivoa cijena za potrošna dobra i usluge, 2022. godina (EU¹ =100)

Država	Ukupno	Hrana i bezalkoholna pića	Alkoholna pića i duvan	Odjeća	Motorna vozila	Audio-vizuelna, fotografska i oprema za obradu podataka	Restorani i hoteli
EU¹	100	100	100	100	100	100	100
Belgija	115	104	118	100	105	103	124
Bugarska	59	87	66	80	94	100	51
Češka Republika	87	97	97	115	93	102	69
Danska	145	121	138	134	132	104	156
Njemačka	109	107	98	99	99	97	112
Estonija	95	106	103	113	97	99	98
Irska	146	115	216	97	113	106	129
Grčka	88	107	100	97	93	106	86
Španija	97	99	90	85	98	98	84
Francuska	110	107	132	105	102	115	116
Hrvatska	72	101	89	96	96	107	84
Italija	100	104	93	105	100	92	107
Kipar	91	108	93	94	91	106	89
Letonija	83	106	98	104	94	101	87
Litvanija	78	99	93	102	93	99	78
Luksemburg	137	121	95	105	98	106	131
Mađarska	67	90	78	83	93	97	62
Malta	88	118	103	103	102	109	93
Holandija	117	98	113	103	114	105	123
Austrija	110	107	88	102	104	96	106
Poljska	62	73	73	91	87	92	77
Portugalija	90	103	99	101	105	105	74
Rumunija	58	72	83	84	95	95	61
Slovenija	91	101	86	97	93	106	89
Slovačka	92	102	87	100	89	99	86
Finska	127	114	174	114	106	105	132
Švedska	124	114	129	117	101	109	128
Island	159	142	226	141	120	140	173
Norveška	143	146	235	122	110	108	166
Švajcarska	174	163	136	142	113	102	175
Crna Gora	60	88	74	95	90	107	60
Sjeverna Makedonija	51	68	52	77	89	111	46
Albanija	61	85	74	94	96	122	47
Srbija	63	91	72	97	92	117	61
Turska	40	64	54	36	144	79	52
Bosna i Hercegovina	58	84	66	92	93	112	59

Izvor: EUROSTAT

¹ Od 1. februara 2020. godine Evropsku uniju (EU) čine 27 zemalja članica

Tabela 1. prikazuje indekse nivoa cijena za 6 važnih grupa proizvoda i usluga: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Alkoholna pića i duvan”, “Odjeća”, “Motorna vozila”, “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” i “Restorani i hoteli”.

Od svih zemalja učesnica ovog projekta Švajcarska je najskuplja zemlja za tri navedene grupe proizvoda i usluga: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Odjeća” i “Restorani i hoteli”. Proizvodi i usluge u grupi “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” su najskuplji na Islandu, dok su u Norveškoj najskuplja alkoholna pića i duvan. Prema navedenom istraživanju motorna vozila su najskuplja u Danskoj.

Turska ima najniži indeks nivoa cijena za proizvode i usluge u grupama: “Hrana i bezalkoholna pića”, “Odjeća” i “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka”. Proizvodi i usluge u grupi “Motorna vozila” prema navedenom istraživanju su najjeftiniji u Poljskoj, dok su alkoholna pića i duvan najjeftiniji u Sjevernoj Makedoniji.

Za grupu “Odjeća”, Crna Gora bilježi indeks nivoa cijena 95 što je ispod nivoa prosjeka Evropske Unije, u Srbiji je indeks viši i iznosi (97), dok je taj indeks znatno niži u Sjevernoj Makedoniji (77), Turskoj (36) kao i u pojedinim članicama EU, Rumuniji (84) i Bugarskoj (80).

Proizvodi u grupi “Hrana i bezalkoholna pića” su u Crnoj Gori sa 88 odsto prosjeka Evropske unije, skuplji nego u Bosni i Hercegovini (84%), Sjevernoj Makedoniji (68%), dok su jeftiniji u odnosu na Hrvatsku i Srbiju, u kojoj nivoi cijena za navedenu grupu proizvoda iznose 101% odnosno 91% prosjeka EU27.

Posmatrajući Crnu Goru, indeks nivoa cijena za grupu proizvoda “Audio vizuelna oprema i oprema za obradu podataka” je 107 i iznad je prosjeka EU, dok za “Motorna vozila” indeks nivoa cijena je 90 i ne odstupa značajno od cijena navedene grupe proizvoda u regionu.

Najniži nivoi cijena za grupu “Restorani i hoteli” u regionu su zabilježeni u Sjevernoj Makedoniji i Albaniji, sa 46 odnosno 47 indeksnih poena, dok za Crnu Goru ovaj indeks iznosi 60 u poređenju sa EU27=100.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Podaci u ovom saopštenju obračunati su od strane EUROSTAT-a i OECD-a kao rezultat istraživanja koje ove dvije institucije sprovode u saradnji sa nacionalnim statističkim institucijama u okviru projekta Pariteta kupovne moći (PKM). Ukupno se sprovodi 6 istraživanja pri čemu se svako istraživanje odnosi na određenu grupu proizvoda i usluga. Kompletan ciklus istraživanja traje tri godine, a godišnje se sprovedu dva istraživanja. Indeksi nivoa cijena prikazani u ovom saopštenju se zasnivaju na prosječnim godišnjim cijenama, koje se prikupljaju za oko 2000 uporedivih proizvoda i usluga, omogućavajući zemljama da prikupe cijene za dovoljan broj reprezentativnih proizvoda.

Metodološki priručnik o Paritetu kupovne moći dostupan je na EUROSTAT-ovom sajtu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-12-023>

Pariteti kupovne moći u svom najjednostavnijem obliku predstavljaju cjenovne odnose, kojima se pokazuje odnos cijena izraženih u nacionalnim valutama istih dobara i usluga u različitim zemljama.

Na primjer, ako je cijena hamburgera u Švedskoj 28,60 švedskih kruna, a u Italiji 2,76 eura, PKM za hamburger između Švedske i Italije iznosi 28,60 kruna prema 2,76 eura ili 10,36 kruna za jedan euro. Drugim riječima, za svaki euro potrošen na hamburger u Italiji, potrebno je potrošiti 10,36 kruna u Švedskoj za hamburger istog kvaliteta i količine.


Paritet kupovne moći je sredstvo za prevođenje nacionalnih valuta u zajedničku valutu koja izjednačava kupovnu moć različitih nacionalnih valuta.

Indeksi nivoa cijena obezbjeđuju poređenje nivoa cijena između zemalja u odnosu na prosjek EU. Ako je indeks nivoa cijena veći od 100, zemlja se smatra relativno skupljom u poređenju sa prosjekom EU, a ukoliko je indeks nivoa cijena manji od 100, zemlja se smatra relativno jeftinijom u poređenju sa prosjekom EU.

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Paritet kupovne moći](#)

Pripremio: Ivana VIDAKOVIĆ

Odsjek: Odsjek za statistiku cijena i spoljne trgovine
contact@monstat.org

Kontakt za medije:
mediji@monstat.org 

@monstat_me 

MONSTAT - Uprava za statistiku Crne Gore 